

Broj 1886/11
Dana 28.12.2011.godine

Vlada Republike Srpske
Ministarstvo zdravlja i socijalne zaštite
n/r ministra, gđin Škrbić Ranko

Predmet - Mišljenje na Zakon o socijalnoj zaštiti

U skladu sa članom 7. Zakona o ombudsmanu za djecu („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 103/08) Ombudsman za djecu daje sljedeće

Mišljenje

Socijalna zaštita kao organizovana društvena djelatnost od javnog interesa ima za cilj pružiti pomoć i osnažiti pojedinca za samostalan život, odnosno spriječiti nastajanje te odgovarajućim mjerama otkloniti posledice socijalne isključenosti.

Osnovni ciljevi socijalne zaštite ostvaruju se mjerama i aktivnostima koje predupređuju, umanjuju ili otklanjaju zavisnost pojedinca i njegove porodice od socijalnog sektora.

S obzirom da novi Zakon o socijalnoj zaštiti, kao sistemski Zakon, na sveobuhvatan način utvrđuje mjere i aktivnosti usmjerene prema različitim korisnicima, uključujući i različite kategorije djece, važno je da Zakonom budu jasno definisana osnovna načela u postupanju nadležnih.

Iako Zakon u članu 1. utvrđuje da se istim definišu načela, u tekstu Zakona načela nisu prepoznata prije, svega načelo:

- najboljeg interesa korisnika,
- poštovanje integriteta i dostojanstva korisnika,
- efikasnost socijalne zaštite i
- blagovremenost socijalne zaštite te
- javnosti rada službi.

Polazeći od utvrđenih načela Zakon bi morao definisati prava koja se generalno odnose na sve korisnike pa i na djecu, a tiču se prije svega:

- prava na učešće u donošenju odluka,
- prava na povjerljivost podataka,
- prava na privatnost prilikom pružanja usluga,
- prava na prigovor zbog nezadovoljstva u pružanju usluga, postupkom ili ponašanjem pružaoca usluga.

Korisnik socijalne zaštite prema članu 17. je dijete.

Neophodno je definisati da je dijete svako lice do 18. godina života, ali i lice koje se nalazi na redovnom školovanju najkasnije do 26 godine života.

Korisnik socijalne zaštite prema članu 17 je dijete, 1) bez roditeljskog staranja.

U članu 18. definiše se da je dijete bez roditeljskog staranja dijete koje nema roditelje, koje je napušteno od roditelja, čiji roditelji nisu u mogućnosti da mu pruže potpuno staranje zato što su ograničeni u vršenju roditeljskog prava ili su lišeni tog prava, čime se ostavlja prostor za različita tumačenja u primjeni ove odredbe, zbog čega je neophodno navedeni tekst uskladiti sa definicijom datom Strategijom unapređenja socijalne zaštite djece bez roditeljskog staranja.

U članu 38. i 40. koji se odnose na zbrinjavanje u ustanovama socijalne zaštite neophodno je utvrditi

-da dijete do 3 godine života, privremeno može biti zbrinuto u ustanovi socijalne zaštite samo u izuzetnim slučajevima, uz saglasnost resornog ministarstva i na period ne duži od tri mjeseca.

U članovima 42 - 45 definiše se zbrinjavanje u hraniteljsku porodicu.

Zakon ne utvrđuje slučajeve i uslove zbrinjavanja djece u srodničkim porodicama, i ako je danas najveći broj djece bez roditeljskog staranja zbrinut upravo u srodničkim porodicama, a da nisu pod nadzorom nadležnih organa.

U članu 57. stav 1. tačka v-a najduže do 26 godine života.

U članu 78. stav 1. dodati da se evidencija vodi o korisnicima prava, pruženim uslugama i pravima koja su ostvarili.

U poglavlju „Postupak za ostvarivanje prava iz socijalne zaštite“ utvrditi pravo djeteta na izražavanje mišljenja i učestvovanje u svakom postupku koji se njega tiče u skladu sa njegovim uzrastom i sposobnosti da shvati postupak koji se vodi.

U članu 144. kao prekršaj utvrditi i situacije:

-ako neopravdano odbije da pruži uslugu korisniku, neovlašteno otkrije podatke o korisniku, ili na drugi način postupi suprotno odredbama ovog Zakona.

Zakon o zaštiti i postupanju sa djecom i maloljetnicima u krivičnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 13/10) utvrdio je obavezu uspostavljanja odgovarajućih ustanova.

S obzirom da je jedan broj ovih ustanova u nadležnosti ministarstva socijalne zaštite, neophodno je ovim Zakonom definisati ustanove koje će omogućiti primjenu u praksi Zakona o zaštiti i postupanju sa djecom i maloljetnicima u krivičnom postupku.

S poštovanjem,

Ombudsman za djecu
mr Nada Grahovac